

Сусак М. С.,

аспірант кафедри адміністративного права

юридичного факультету

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СУДОВІ РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ РОЗСУД

Анотація. У межах наукової статті на підставі узагальнення та порівняння чинного адміністративно-процесуального законодавства досліджено поняття судового рішення адміністративного суду першої інстанції. Очевидно, що результатом здійснення правосуддя адміністративними судами першої інстанції є ухвалення законного рішення, яке покликане забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав, свобод, інтересів людини та громадянина. Насамперед звернуто увагу на розмежування понять «судове рішення» та «рішення». Так, у статті 241 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що судові рішення адміністративного суду, залежно від кола питань, поділяються на ухвали суду будь-якої інстанції, рішення та постанови. Де ухвалення постанови – це прерогатива суду апеляційної та касаційної інстанції і є вирішенням справи по суті, а ухвалення рішення притаманне саме суду першої інстанції, у якому вирішуються позовні вимоги.

Здійснено аналіз судової практики судових рішень в адміністративних справах та виокремлено найбільш поширені рішення суду, які були ухвалені адміністративними судами першої інстанції на підставі процесуального розсуду. Доведено, що адміністративний суд першої інстанції, ухвалюючи рішення суду, повинен керуватись нормами матеріального права, принципом верховенства права з урахуванням судової практики судів вищих інстанцій, Європейського суду з прав людини, дотримуватись норм процесуального права, конституційних принципів і загальних засад права. Рішення суду має бути ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин справи, підтверджених доказами, обґрунтоване сторонами справи.

З'ясовано, що суддям, беручи за основу норму закону, як би докладно вона не була написана, необхідно передусім її витлумачити та зіставити з обставинами справи, водночас їм варто пам'ятати, що будь-яке зловживання своїми правами або вихід за межі наданої їм законом компетенції під час розгляду справи чи ухвалення рішення можуть мати негативні наслідки.

Ключові слова: судове рішення, рішення, ухвала, постанова, адміністративний суд першої інстанції, процесуальний розсуд.

Постановка проблеми. Розгляд справи в адміністративному суді першої інстанції супроводжується не тільки здійсненням судом відповідних процесуальних дій, а й ухваленням законного рішення. Так, адміністративні суди першої інстанції під час розгляду адміністративної справи й ухваленні судового рішення відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) наділені процесуальним розсудом. Це впливає з того, що сьогодні нормами адміністративно-процесуального законодавства неможливо

чітко передбачити й описати, як повинен діяти суд, здійснюючи адміністративне судочинство в конкретному випадку, та не існує однозначних критеріїв поведінки адміністративного суду першої інстанції під час розгляду адміністративної справи. Оскільки кожна справа є особливою, яка потребує ретельного вивчення й ухвалення завідомо правосудного рішення. Адже від рішень суду залежить, якою мірою будуть захищені права, свободи, інтереси учасників адміністративних правовідносин.

Проблематика питання судових рішень адміністративного суду першої інстанції та процесуального розсуду представлена у працях В. Бевзенка, Р. Куйбіди, Р. Мельника, О. Пасенюка, М. Труш, М. Цуркан і багатьох інших і є предметом дискусій серед науковців. Однак дана проблема залишається актуальною і потребує постійного вивчення, що й зумовило вибір автором даної теми дослідження.

Мета статті – дослідити питання судових рішень адміністративного суду першої інстанції та процесуального розсуду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результатом здійснення правосуддя адміністративними судами першої інстанції є ухвалення законного рішення, яке покликане забезпечити захист гарантованих Конституцією України прав, свобод, інтересів людини та громадянина.

Так, у постанові Пленуму Вишого адміністративного суду України від 20 травня 2013 р. № 7 «Про судові рішення в адміністративній справі» (далі – постанова Пленуму ВАС України) зазначено, що судові рішення – це акт правосуддя, ухвалений згідно з нормами матеріального та процесуального права і, відповідно до конституційних засад і принципів адміністративного судочинства, обов'язковий до виконання на всій території України [1].

КАС України зі змінами, внесеними у 2019 р., містить багато новел. Однією з них є розмежування понять «судове рішення» і «рішення». Так, під судовим рішенням розуміють рішення, постанову, ухвалу суду будь-якої інстанції (п. 12 ст. 4 КАС України), а ось поняття «рішення» притаманне саме суду першої інстанції, де вирішуються позовні вимоги (п. 13 ст. 4 КАС України) [2].

Відповідно до ст. 241 КАС України, судові рішення адміністративного суду, залежно від кола питань, поділяються на ухвали, рішення та постанови.

Під ухвалами розуміють процедурні питання, пов'язані з рухом справи в суді першої інстанції, клопотання та заяви осіб, які беруть участь у справі, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення або закриття провадження у справі, залишення заяви без розгляду, а також в інших випадках, передбачених КАС України [2].

Судовий розгляд у суді першої інстанції закінчується ухваленням рішення суду, а перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови [2].

Тобто можемо побачити, що зміни, прийняті в новій редакції КАС України, не залишили поза увагою питання судового рішення адміністративного суду. Порівнюючи, бачимо, що рішення, які ухвалюються адміністративними судами, стали більш деталізованими, розширеними, доповненими. Так, раніше в адміністративному процесі виділялось два види судових рішень: судові постанови, які вирішували справу по суті, та судові ухвали, якими вирішувались питання, пов'язані із процедурою розгляду адміністративної справи, та інші процесуальні питання. Нині адміністративний суд першої інстанції видає два процесуальні документи, а саме ухвали та рішення суду. А ухвалення постанови – це прерогатива суду апеляційної та касаційної інстанції та є вирішенням справи по суті.

Згідно з вимогами ст. 242 КАС України, рішення суду повинно ґрунтуватися на засадах верховенства права, бути законним і обґрунтованим, відповідати завданню адміністративного судочинства.

Законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права за дотримання норм процесуального права, а обґрунтованим є рішення, яке ухвалене судом на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин в адміністративній справі, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні, з наданням оцінки всім аргументам учасників справи [2].

Відповідно до абз. 1–3 п. 6 постанови Пленуму ВАС України, рішення судів усіх інстанцій, незалежно від виду провадження, повинно бути гранично повним, зрозумілим, чітким, обов'язково містити вступну, описову, мотивувальну і резолютивну частини з додержанням зазначеної послідовності [1]. Зрозумілість судового рішення полягає в логічному, чіткому, переконливому викладенні його змісту. Чіткість викладення передбачає, зокрема, що: терміни, вжиті в судовому рішенні, відповідають тому змісту, який вони мають за законодавством України; такі терміни чітко співвідносяться з поняттями, які вони позначають; текст правової норми, застосованої судом, відтворюється без перефразовування, водночас зрозуміло, де наводиться правова норма, а де суд дає своє тлумачення її змісту. Судове рішення не повинно містити положень, які б суперечили або виключали одне одне, ускладнювали чи унеможливили його виконання [1].

Різні автори по-різному висловлюються стосовно вимог, яким має відповідати судове рішення в адміністративній справі. Деякі з них прямо передбачені законом, а інші напрацьовувались ученими і практиками протягом тривалого часу. До таких вимог, окрім тих, що вже згадувались, належать: безальтернативність, справедливість, безумовність, вичерпність (повнота), ухвалення судового рішення в належній формі, доступність.

Безумовність судового рішення означає, що в його резолютивній частині не допускаються умови, із виконанням яких пов'язується виконання рішення адміністративного суду; виконання рішення суду не має залежати від настання чи ненастання певних умов [3, с. 367–368]. Безальтернативність як вимога, що пред'являється до судового рішення, не допускає можливості вибору різних способів виконання такого рішення, а вільний доступ до судових рішень адміністративних судів є законодав-

чою гарантією законності та гласності діяльності цих судових органів, об'єктивного і справедливого здійснення ними правосуддя в адміністративних справах [3, с. 367–368].

Отже, варто сказати, що адміністративний суд першої інстанції, ухвалюючи рішення суду, повинен керуватися нормами матеріального права, принципом верховенства права з урахуванням судової практики судів вищих інстанцій, Європейського суду з прав людини, дотримуватись норм процесуального права, конституційних принципів і загальних засад права. Рішення суду має бути ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин справи, підтверджених доказами, обґрунтоване сторонами справи. Судове рішення повинно відповідати вимогам, закріпленим у КАС України, напрацьованим авторів правової науки та судової практики.

Розгляд адміністративної справи в суді першої інстанції передбачає вчинення як судом, так і учасниками адміністративного процесу процесуальних дій, які зумовлені реальними життєвими обставинами. Так, з отриманням матеріалів адміністративної справи перед суддею адміністративного суду першої інстанції постає питання, яке рішення йому необхідно ухвалити в даній справі, яку норму закону та яке законодавство слід застосувати, щоб урегулювати спірні правовідносини. Не завжди законодавець може прописати на законодавчому рівні, як повинен діяти суд у тій чи іншій ситуації, або зазвичай ці обставини не мають прямого врегулювання в законі чи іншому нормативно-правовому акті. Тому адміністративний суд першої інстанції, оцінюючи ситуацію, досліджуючи фактичні обставини та відомості адміністративної справи, повинен на власний розсуд обрати один із кількох варіантів допустимих дій для ухвалення законного рішення суду.

Порушення або неправильне застосування (вибір) адміністративним судом першої інстанції норм процесуального права, зловживання процесуальними правами як учасниками судового процесу, так і суддями призводять до ухвалення неправосудного рішення, яке в подальшому може бути скасоване в судах вищих інстанцій.

Питання процесуального розсуду слугує предметом багатьох дискусій як вітчизняних, так і закордонних науковців, юристів, урядовців, не є новим для вітчизняної науки адміністративного права і процесу. Свого часу її історія вже була збагачена теоретико-прикладним здобутками та прогресивними прикладами нормотворення [4, с. 114–135]. Засади національного адміністративного судочинства, зокрема розсуду, розроблялися ще на початку минулого століття як представниками юридичної науки, так і державниками й законотворцями [4, с. 114–135].

Розглядаючи поняття процесуального розсуду, можна сказати, що на сьогодні в теорії права немає його визначення, натомість багато дослідників ототожнюють його з поняттями «суддівський розсуд», «судова дискреція», «дискреційні повноваження», «повноваження діяти на власний розсуд». Також варто наголосити на тому, що науковці не змогли дійти однаковості стосовно визначення поняття процесуального розсуду, кожний із них тлумачить його по-різному. Так, Голова Верховного Суду Ізраїлю А. Барак, визначає суддівський розсуд як повноваження, надане законом судді, який наділений владою обирати між двома чи більше альтернативами, коли кожна з альтернатив законна [5, с. 13–15]. Як зазначає С. Шатрава, під дискреційним правом, або дискреційною

владою вбачається надана особі свобода діяти на свій розсуд, тобто, оцінюючи ситуацію, вибрати один із кількох варіантів дій (або утримуватися від дій) чи один із варіантів можливих рішень. Воно надає можливість посадовій особі диференціювати ситуації залежно від обставин, вичерпний перелік яких неможливо вказати в нормі права [6, с. 276–277]. На думку Н. Радутної, «суддівський розсуд, як правило, пов'язаний з тлумаченням правової норми і вибором варіанта рішення з декількох альтернатив» [7, с. 51].

Отже, проаналізувавши праці науковців, які досліджували проблеми процесуального (суддівського) розсуду, та виділивши невелику частину з них, можна дійти висновку, що визначення змісту поняття процесуального (суддівського) розсуду в науковій літературі звучить по-різному, кожен наділяє його своїми характеристиками, але все ж таки вони дуже схожі, а здебільшого й однотипні.

Процесуальний розсуд, як писав В. Бевзенко, є одним з інститутів адміністративного процесуального права держав із розвинутою наукою, законодавством і практикою адміністративного судочинства [4, с. 114–135]. Поява процесуального розсуду адміністративних судів пов'язується з ухваленням у 2005 р. КАС України. Законодавче втілення в КАС України конституційної ідеї про захист конституційних прав і свобод людини та громадянина вперше в історії новітньої української державності обумовило закріплення повноважень адміністративних судів щодо розгляду справ адміністративної юрисдикції, порядок звернення до адміністративних судів та здійснення адміністративного судочинства [4, с. 114–135].

У зв'язку з вищенаведеним пропонуємо на підставі судової практики адміністративних справ виокремити найбільш поширені судові рішення адміністративного суду першої інстанції, ухвалені на підставі процесуального розсуду, а саме:

Судове рішення під час визначення повноважень представника.

Аналізуючи судову практику, варто сказати, що трапляються непоодинокі випадки повернення адміністративним судом першої інстанції процесуальних документів через те, що вони подані особою, яка не має на це достатніх повноважень. Так, отримавши позовну заяву, суддя адміністративного суду першої інстанції зобов'язаний встановити, чи подано позовну заяву особою, яка має адміністративну процесуальну дієздатність, або, якщо позовну заяву подано представником, то чи має він на те належні повноваження.

Так, в адміністративній справі про скасування рішення Хмельницький окружний адміністративний суд повернув позовну заяву, зазначаючи, що позовна заява подана особою, яка не має повноважень на ведення справи [8]. Однак Вінницький апеляційний адміністративний суд не погодився з висновком суду першої інстанції, скасував ухвалу суду як таку, що була ухвалена передчасно і перешкоджає судовому розгляду, а справу направив для продовження розгляду. Аргументуючи це тим, що в разі виникнення сумнівів щодо наявності в довіреній особи повноважень на подання та підписання позовної заяви від імені позивача суд першої інстанції повинен був залишити позовну заяву без руху та надати строк для долучення до матеріалів справи належних доказів, які б підтверджували повноваження представника позивача на підписання та подання позовної заяви до суду [9].

Судове рішення щодо визначення предметної підсудності.

Підсудність в адміністративному судочинстві – це розмежування компетенції між окремими ланками системи адміністративних судів і між адміністративними судами однієї ланки щодо розгляду справ адміністративної юрисдикції [10]. Питання адміністративної юрисдикції і підсудності адміністративних справ урегульовані КАС України.

Розглянемо ухвалу Волинського окружного адміністративного суду про визнання протиправним і скасування припису – у частині позовних вимог про визнання нечинною та скасування постанови у справі про адміністративне правопорушення. Справа була повернута позивачу судом першої інстанції через те, що адміністративні справи щодо рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності підсудні місцевим загальним судам як адміністративним судам [11]. Не погодившись з ухвалою суду першої інстанції, Львівський апеляційний адміністративний суд скасував рішення суду та направив дану справу для продовження розгляду [12]. Звертаючи увагу, що, крім вимоги про скасування постанови у справі про адміністративне правопорушення, позивач також заявляв іншу вимогу, у якій просив визнати протиправним і скасувати припис, який по своїй суті є рішенням органу державної влади. За таких обставин оскарження даного припису предметно відноситься до повноважень окружного адміністративного суду. Акцентуючи увагу на тому, що за КАС України, якщо справа щодо однієї з вимог підсудна окружному адміністративному суду, а щодо іншої вимоги – місцевому загальному суду як адміністративному суду, таку справу розглядає окружний адміністративний суд [12].

3. Судове рішення в разі визначення тотожності адміністративних справ, зокрема, що справи стосуються спору між тими самими сторонами.

Однією з підстав для відмови у відкритті провадження у справі адміністративним судом першої інстанції є визначення тотожності адміністративних справ. На практиці трапляються випадки, коли суд помилково визначає, що позов є тотожним, зокрема, що справи стосуються спору між тими самими сторонами, що в подальшому призводить до скасування даного рішення судом апеляційної інстанції. Отже, позовні заяви вважаються тотожними лише тоді, коли в них збігаються сторони, предмет і підстави.

Так, Київський апеляційний адміністративний суд скасував ухвалу Окружного адміністративного суду м. Києва та зазначив, що судом першої інстанції помилково було визначено, що справи є тотожними та стосуються спору між тими самими сторонами [10]. Київський апеляційний адміністративний суд звернув увагу суду на те, що в одній адміністративній справі відповідачем є Міністерство оборони України, а в іншій справі, яка розглядається, – міністр оборони України. Отже, Колегія суддів не погодилася з висновком суду першої інстанції про те, що вказані позови є тотожними, зокрема, що справи стосуються спору між тими самими сторонами.

Судове рішення про забезпечення адміністративного позову.

Спостерігаються випадки безпідставного застосування забезпечення адміністративного позову. Зокрема, поза увагою судів першої інстанції залишалось те, що забезпеченню адміністративний позов підлягає лише за умови, якщо захист прав та інтересів осіб буде ускладнено або унеможливлено до ухвалення рішення по суті позовних вимог [10].

Задовольняючи клопотання про забезпечення позову, Рівненський окружний адміністративний суд виходив із того, що клопотання є належним чином обгрунтованим, існують очевидні ознаки протиправності наказу податкового органу [13]. Однак, скасовуючи ухвалу суду першої інстанції та відмовляючи в задоволенні клопотання про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову, Житомирський апеляційний адміністративний суд виходив із того, що позивачем не доведені та документально не підтвержені обставини, які б свідчили, що невиконання заходів забезпечення позову завдасть значної шкоди майновому стану заявника або в подальшому унеможливить захист його інтересів [14]. В Ухвалі суду апеляційної інстанції також зазначалось, що видання керівником податкового органу наказу про проведення перевірки не створює небезпеки інтересам відповідного платника податків, оскільки сам собою факт проведення перевірки не може безпосередньо завдати майнової чи іншої шкоди особі, не призводить до настання невідворотних негативних наслідків. Крім того, обраний та запропонований заявником захід забезпечення позову фактично вирішуватиме порушений спір по суті, що суперечить меті застосування правового інституту забезпечення позову [14].

5. Судове рішення про перевищення своїх повноважень адміністративним судом першої інстанції.

На сьогодні адміністративний суд першої інстанції не тільки відіграє роль спостерігача під час вирішення справи, а й бере активну участь у спірних адміністративно-правових відносинах. Однак суддям варто пам'ятати, що під час здійснення адміністративного судочинства важливо не припустити втручання адміністративного суду у вільний розсуд суб'єкта владних повноважень.

Так, в адміністративній справі про визнання протиправним рішення про реєстрацію права власності на одну цілу частину магазину, його скасування та зобов'язання здійснити реєстрацію права власності позивача на 2/5 частини магазину постановою Донецького окружного адміністративного суду позовна заява задоволена повністю [15]. Ухвалою Донецького апеляційного адміністративного суду рішення суду першої інстанції підтримане повністю, апеляційну скаргу залишено без задоволення [16]. Не погоджуючись із даними судовими рішеннями, ухвалою Вишого адміністративного суду України судові рішення скасовано, а справу направлено на новий розгляд [17]. Таку позицію обгрунтовано тим, що судом першої інстанції й апеляційним судом не було досліджено всі докази справи, було перевищено свої повноваження щодо вирішення питань, які законодавством віднесені до компетенції іншого державного органу, отже, наявне втручання у вільний розсуд суб'єкта владних повноважень із зобов'язанням реєстраційної служби здійснити реєстрацію права власності позивача на 2/5 частини магазину.

6. Судове рішення про порушення норм матеріального права в контексті правових позицій Верховного Суду.

Варто наголосити на тому, що висновок Верховного Суду щодо застосування норми права, викладений у його постанові, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, має враховуватися судами. Підтвердженням цього є ч. 5 ст. 242 КАС України, яка передбачає, що «при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановках Верховного Суду» [2]. Натомість у положенні ч. 6 ст. 353 КАС України наго-

лошується на забороні Верховним Судом надавати в постанові обов'язкові вказівки для суду першої або апеляційної інстанції про те, яка норма матеріального права повинна бути застосована, яке рішення має бути ухвалено за результатами нового розгляду справи [2].

Так, постановою Волинського окружного адміністративного суду відмовлено в задоволенні позову з питань визнання неправомірними та скасування рішення і наказу, поновлення на роботі та зобов'язання відшкодувати середній заробіток за час вимушеного прогулу [18]. Відмовляючи в задоволенні позову, суд першої інстанції керувався тим, що позивача правомірно звільнено зі служби в поліції відповідно до Закону України «Про національну поліцію», оскільки його службова невідповідність підтверджується результатами атестації, проведеної з дотриманням вимог Інструкції. Львівський апеляційний адміністративний суд не погодився з висновком суду першої інстанції та наголосив на тому, що не було підстав для проведення атестації позивача, оскільки його не призначали на вищу посаду, щодо нього не вирішувались питання про переміщення на нижчу посаду через службову невідповідність чи про звільнення зі служби в поліції через службову невідповідність [19]. Також судом першої інстанції не була врахована правової позиції Верховного Суду України, викладена в постанові, де йшлося про питання, пов'язані із прийняттям (обранням, призначенням) громадян на публічну службу, її проходженням та звільненням із неї (її припиненням), урегульовані спеціальним законодавством. Тому, за загальним правилом, під час вирішення справ цієї категорії пріоритетними є норми спеціальних законів. Трудове законодавство підлягає застосуванню у випадках, якщо нормами спеціальних законів не врегульовано спірних правовідносин, або коли про це йдеться у спеціальному законі [19].

На основі аналізу судової практики варто зазначити, що нами наведено не вичерпний перелік судових рішень адміністративного суду першої інстанції, ухвалених на підставі процесуального розсуду, а тільки ті, які найчастіше трапляються в судовій практиці адміністративного судочинства. Так, суддям, беручи за основу норму закону, як би докладно вона не була написана, необхідно передусім її витлумачити та зіставити з обставинами справи, водночас їм варто пам'ятати, що будь-яке зловживання своїми правами або вихід за межі наданої їм законом компетенції під час розгляду справи чи ухвалення рішення можуть мати негативні наслідки.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищенаведене, варто констатувати, що адміністративний суд першої інстанції, здійснюючи судочинство, видає два процесуальні документи, а саме ухвали та рішення суду. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови і є вирішенням справи по суті. Також варто сказати, що наділенням адміністративного суду першої інстанції процесуальним розсудом важливе і необхідне в судовій діяльності. Адже адміністративні суди першої інстанції, здійснюючи судочинство, в основному розглядають і вирішують справи відповідно до вимог чинного законодавства України. Проте трапляються непоодинокі випадки, коли судді, здійснюючи судочинство, неоднозначно розуміють правову природу спірних правовідносин, поверхнево досліджують матеріали справи і, як наслідок, адміністративні справи не належним чином підготовлені до судового розгляду. Такі дії можуть призвести до

порушень судами норм матеріального та процесуального права, до невідповідності судових рішень правовим позиціям вищих спеціалізованих судів, Європейського суду з прав людини, можливості оскарження такого рішення в апеляційному та касаційному порядку. Так, на основі аналізу судових рішень адміністративного суду першої інстанції, ухвалених на підставі процесуального розсуду, та причин їх перегляду судами вищих інстанцій доцільно було б, на нашу думку, розробити практичні рекомендації та критерії, які мають використовувати судді адміністративного суду першої інстанції у своїх рішеннях.

Література:

1. Про судові рішення в адміністративній справі : постанова Пленуму Вишого адміністративного суду України від 20 травня 2013 р. № 7 / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007760-13> (дата звернення: 01.12.2019).
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 20 жовтня 2019 р. № 2747-4 / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 01.12.2019).
3. Комзюк А., Бевзенко В., Мельник Р. Адміністративний процес України : навчальний посібник. Київ : Прецедент, 2007. 531 с.
4. Бевзенко В. Зміст і види процесуального розсуду Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду. *Право України*. 2019. № 4. С. 114–135.
5. Барак А. Судейское усмотрение. Пер. с англ. Москва : Норма, 1999. С. 13–15.
6. Шатрава С. Дискреційні повноваження працівників ОВС як корупційний ризик в діяльності органів внутрішніх справ. *Порівняльно-аналітичне право*. 2013. № 2. С. 276–277.
7. Вель Ги Де. Этика судьи : пособие для судей / под ред. Н. Радутной. Москва : Российская академия правосудия, 2002. 211 с.
8. Ухвала Хмельницького окружного адміністративного суду про повернення позовної заяви в адміністративній справі № 822/4134/14 від 30 вересня 2014 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/40871291> (дата звернення: 01.12.2019).
9. Ухвала Вінницького апеляційного адміністративного суду в адміністративній справі № 822/4134/14 від 1 грудня 2014 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/41736506> (дата звернення: 01.12.2019).
10. Про узагальнення практики застосування адміністративними судами першої інстанції гл. гл. 1–4 р. III Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду та вирішення адміністративних справ : постанова Пленуму Вишого адміністративного суду України від 29 вересня 2016 р. № 14 / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014760-16> (дата звернення: 01.12.2019).
11. Ухвала Волинського окружного адміністративного суду про повернення позовної заяви в частині позовних вимог в адміністративній справі № 876/3491/16 (803/618/16) від 29 квітня 2016 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/57488251> (дата звернення: 01.12.2019).
12. Ухвала Львівського апеляційного адміністративного суду в адміністративній справі № 876/3491/16 від 17 серпня 2016 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/59822249> (дата звернення: 01.12.2019).
13. Ухвала Рівненського окружного адміністративного суду в адміністративній справі № 817/1731/14 від 19 червня 2014 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/39566879> (дата звернення: 01.12.2019).
14. Ухвала Житомирського апеляційного адміністративного суду в адміністративній справі № 817/1731/14 від 23 липня 2014 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/39939216> (дата звернення: 01.12.2019).
15. Постанова Донецького окружного адміністративного суду в адміністративній справі № 805/2124/15-а від 7 липня 2015 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47020330> (дата звернення: 01.12.2019).
16. Ухвала Донецького апеляційного адміністративного суду в адміністративній справі № 805/2124/15-а від 25 серпня 2015 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/49150191> (дата звернення: 01.12.2019).
17. Ухвала Вишого адміністративного суду України в адміністративній справі № 805/2124/15-а від 11 лютого 2016 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/55870533> (дата звернення: 01.12.2019).
18. Постанова Волинського окружного адміністративного суду в адміністративній справі № 876/4399/16 (803/388/16) від 17 травня 2016 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/57836974> (дата звернення: 01.12.2019).
19. Постанова Львівського апеляційного адміністративного суду в адміністративній справі № 876/4399/16 (803/388/16) від 13 жовтня 2016 р. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62017992> (дата звернення: 01.12.2019).

Susak M. Court decisions of Administrative Court of first instance and procedural judgment

Summary. The scientific paper encompasses the investigation of the concept of Administrative Court of first instance decision pursuant to summarizing and comparing of administrative and procedural legislation in effect. It is apparent that effectuation of justice by first instance Administrative Courts of Ukraine results in the legal decision adoption, which aims at safeguarding the human rights, freedoms, and interests of a citizen guaranteed by Constitution of Ukraine. First of all displace attention on differentiation between the notions of “court decision” and “decision”. By the Article 241 of Code of Administrative Judicial Procedure of Ukraine, that administrative court decisions split into judicial decision of the court of any instance, decisions and court rulings. Where the adoption of the latter is a prerogative of the Court of Appeal and Cassation Instance and is the judgment on the merits and adoption of the decision rests upon the court of first instance, where the plaintiff’s claims are resolved.

The analysis of the administrative court decisions in jurisprudence is conducted and the prevailing court decisions, adopted by administrative courts of first instance on the ground of procedural judgment are identified. The Administrative Court of first instance is proved to rely upon substantive law and rule of law, concerning the Higher Courts’ and European Court of Human Rights’ jurisprudence, moreover the court complies with procedural rules and regulations, constitutional principles and the principles of law. Court decision is to be adopted in accordance with the comprehensively clarified circumstances of the case, confirmed by evidence, and justified by the parties to the case.

It is brought to light, that judge, being substantiated by the norm of law, regardless of particularization of the latter, primarily interprets it and considers it with the circumstances of the case, herewith it is necessary to be aware of the fact that any kind of abuse of rights or exceeding the limits of their legal power, whilst consideration of the case or decision-making, may have adverse effect.

Key words: court decision, decision, decree, administrative court of first instance, procedural judgment.